

Munkahelyi bölcsőde Tájékoztató

2017. szeptember

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Bevezető

A családok támogatása, segítése befektetés a jövőbe. Alaptörvényünk kimondja, hogy „együttélésünk legfontosabb keretei a család és a nemzet, összetartozásunk alapvető értékei a hűség, a hit és a szeretet. A közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.” A mai társadalmi viszonyok között egyre kevésbé jellemző a többgenerációs családmódel. A nagyszülők még aktív korúak, dolgoznak, kevésbé tudnak a fiatal családok számára rendszeres és kiszámítható segítséget nyújtani. A gyermekvállalás ideje későbbi életévekre tolódott ki. A családanyák szándékuk szerint szeretnék megőrizni munkahelyüket, visszatérni a munka világába, mindezt úgy, hogy anyai szerepükben is helyt tudjanak állni. A változó élethelyzetekre megoldás a 3 év alatti gyermeket nevelő családok számára egy olyan differenciált bölcsődei ellátórendszer működtetése, mely figyelembe veszi a családok különböző szükségleteit, igényeit és próbál adekvát válaszokat adni azokra. A gyermekek napközbeni ellátásának új rendszere – a klasszikus bölcsődei ellátási forma mellett – felkínál egyéb alternatívákat is, mint a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde, a családi bölcsőde és a napközbeni gyermekfelügyelet. Minden ellátási formában lehetőség van az egészségesen fejlődő gyermekek mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátására is.

A jelen tájékoztató a **munkahelyi bölcsőde** létesítésével és működtetésével kapcsolatos legfontosabb szakmai-módszertani előírásokat mutatja be. Célja a munkahelyi bölcsőde iránt érdeklődők: fenntartók, igénybe vevők, továbbá az ellátás szakmai támogatását, monitorozását végzők segítése a számukra szükséges információk megszerzésében.

A munkahelyi bölcsőde működését meghatározó jogszabályok jegyzéke a tájékoztató végén olvasható.

Tartalom

1.	A munkahelyi bölcsőde fogalma, funkciója, az ellátás célcsoportja	4
2.	A munkahelyi bölcsőde létesítésének feltételei	4
2.1.	A munkahelyi bölcsőde létesítése	4
2.2.	A munkahelyi bölcsőde gyermeklétszáma	6
2.3.	A munkahelyi bölcsőde személyi feltételei	6
2.4.	A munkahelyi bölcsőde finanszírozása	7
2.5.	A szolgáltató és a szülő közötti megállapodás	8
2.6.	A munkahelyi bölcsőde ellenőrzése	8
3.	A munkahelyi bölcsőde működése	8
3.1.	A munkahelyi bölcsőde létesítésének és működésének közegészségügyi feltételei, az egészségvédelem főbb szabályai	8
3.2.	A munkahelyi bölcsőde helyiségei és működésének tárgyi követelményei	10
4.	A gyermekek nevelése-gondozása a munkahelyi bölcsődében	12
4.1.	A nevelés-gondozás elvi alapjai	12
4.2.	A nevelés-gondozás főbb kérdéskörei a munkahelyi bölcsődében	13
4.2.1.	A családok támogatása, a szülői kompetencia erősítése	13
4.2.2.	A gyermekek beszoktatása, beilleszkedése a munkahelyi bölcsődébe	13
4.2.3.	A gyermekek napirendje	14
4.2.4.	Alvás, pihenés	14
4.2.5.	Étkezés	14
4.2.6.	Gondozás	14
4.2.7.	A játék	15
4.2.8.	A tanulás	15
4.3.	Az ellátást nyújtó személy feladatai sajátos nevelési igényű gyermek ellátása esetén	15
5.	Étkeztetés a munkahelyi bölcsődében	16
5.1.	Általános szabályok	16
5.2.	Étrendtervezés, ajánlott élelmiszerek	17
5.3.	A korosztályos ételmezés általános elvei	18
5.3.1.	Csecsemők ételmezése	18
5.4.	Kisgyermekek ételmezése	18
5.5.	Ételmezéshigiéniai előírások	18
5.5.1.	Általános szabályok	18
5.5.2.	A mosogatás szabályai	18
5.5.3.	Személyzetre vonatkozó előírások	19
6.	Dokumentáció a munkahelyi bölcsődében	19
7.	A munkahelyi bölcsőde gyermekvédelmi jelzőrendszeri feladatai	20
8.	A munkahelyi bölcsőde létesítését és működését szabályozó jogszabályok jegyzéke	21

1. A munkahelyi bölcsőde fogalma, funkciója, az ellátás célcsoportja

A munkahelyi bölcsőde olyan bölcsődei ellátást (szakszerű nevelést, gondozást, étkezést) nyújtó szolgáltatás, amelyet a foglalkoztató tart fenn, elsősorban a nála keresőtevékenységet folytató személyek gyermekei számára.

A munkahelyi bölcsőde 20 hetes kortól 3 éves korig fogadja a gyermekeket, sajátos nevelési igényű gyermekek abban az évben augusztus 31-éig vehetik igénybe az ellátást, amelyben a 6. életévüket betöltik.

A munkahelyi bölcsőde sajátos nevelési igényű gyermekek számára is nyújtható ellátás. A jogszabály szerint sajátos nevelési igényű az a gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. A sajátos nevelési igényre és a korai fejlesztésre és gondozásra való jogosultságot a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottsága állapítja meg, ennek alapján lesz jogosult a gyermek korai fejlesztésre, gondozásra, valamint egyes szociális, gyermekvédelmi ellátások igénybevételére. Sajátos nevelési igényű gyermek ellátása esetén a munkahelyi bölcsőde köteles együttműködni a gyermek korai fejlesztését ellátó szakemberekkel, intézménnyel.

A bölcsődei ellátáson túl a foglalkoztatónál dolgozó családok igényeinek felmérése alapján szolgáltatások is szervezhetők (pl. időszakos gyermekfelügyelet, családi délutánok szervezése stb.). A szolgáltatás működtetése nem akadályozhatja az alap ellátást. A szolgáltatásért külön térítési díj kérhető.

2. A munkahelyi bölcsőde létesítésének feltételei

2.1. A munkahelyi bölcsőde létesítése

A munkahelyi bölcsőde fenntartója bármilyen típusú foglalkoztató lehet.

A munkahelyi bölcsőde nem minősül intézménynek, ezért a létesítésére és a működtetésére vonatkozó szabályozás néhány szempontból eltér a hagyományos intézményi bölcsődei ellátásoktól.

A munkahelyi bölcsőde működtetése szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzéshez kötött tevékenység. A bejegyzést a fenntartó kérelmezi a területileg illetékes kormányhivatalnál. Az eljárás ügyintézési módja elektronikus. Az ügyintézésre használandó online felület az OSZIR rendszer. A rendszer használata előzetes regisztrációhoz kötött. A bejegyzés kérelmezése során meg kell adni a következő adatokat és mellékelni szükséges a következő dokumentumokat:

- a fenntartó adatai;
- az engedélyes adatai;
- a munkahelyi bölcsőde szakmai programja;
- a szolgáltatást nyújtó személy alkalmasságát igazoló dokumentumok;
- a helyettes személy alkalmasságát igazoló dokumentumok;
- a tevékenységhez kapcsolódó biztosítás meglétét igazoló dokumentum.

Ha a fenntartó első alkalommal kéri a szolgáltatás bejegyzését, akkor a fenntartó jogszabályban előírt dokumentumait is csatolni kell a kérelemhez.

A szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés feltétele, hogy az ellátás rendelkezzen szakmai programmal. A szakmai program az ellátás működését meghatározó jogszabályok és módszertani

előírások (ld. jelen Tájékoztató) alapján készített, az adott szolgáltatás feltételeit és tervezett megvalósítását konkrétan, részletesen bemutató dokumentum. A szakmai programot a fenntartónak jóvá kell hagynia. A szakmai program kötelező elemeit jogszabály írja elő.

A munkahelyi bölcsőde ellátási forma ajánlott, ha:

- a foglalkoztatónál több mint 5 családnak szüksége van a napközbeni gyermekellátásra,
- az adott településen, ahol a munkahelyi bölcsődét létrehozzák, vagy annak vonzáskörzetében nincsen gyermekek napközbeni ellátása;
- van az adott településen bölcsődei ellátás, de nem tud minden igényt kielégíteni.

Miért előnyös a foglalkoztató számára a munkahelyi bölcsőde megszervezése?

1. A munkavállalók, különösen a gyermekvállalás előtt álló, vagy kisgyermekes családok oldaláról:
  - nagyobb bizalommal lesznek a vállalat, cég iránt;
  - könnyebben meggyerhetők a vállalat, cég céljai iránt;
  - együttműködőbbek, lojálisabbak lesznek a vállalattal, céggel;
  - jobban azonosulnak a vállalkozás, cég munkakultúrájával.
2. A jól képzett, vagy a vállalat, cég által betanított munkavállalók - elsősorban a kisgyermekes édesanyák - hamarabb visszatérnek munkahelyükre, így nem vész el a munkaerőbe tett befektetés, valamint kevesebb toborzási, kiválasztási, betanítási költséget jelenthet a vállalatnak, cégnek.
3. A kisgyermekes szülők magukhoz közel tudhatják gyermeküket, mely biztonságot jelent a számukra, így hatékonyabban végzik munkájukat.
4. A szolgáltatás igazodik a vállalati, céges munkarendhez (több műszakos munkarend esetén is), így a kisgyermekes szülőknek nem kell azon aggódniuk, hogy megfelelő időben odaérjenek gyermekükért, munkaidejük egészében a munkafeladatakra tudnak koncentrálni.
5. A szolgáltatás működtetése államilag támogatott, így hosszútávon a vállalatnak, cégnek a befektetése részben megtérülhet.
6. A munkahelyi bölcsőde üzemeltetésével kapcsolatban felmerülő költségek, ráfordítások akár teljes mértékben is költségként elszámolható.

Munkahelyi bölcsőde létrehozható:

- elsősorban a munkavégzés helyszínéül szolgáló épületben;
- a foglalkoztató tulajdonában álló ingatlanban;
- a foglalkoztató által e célra bérelt ingatlanban.

A munkahelyi bölcsőde létrehozásánál figyelembe kell venni a korosztály környezeti ártalmakkal szembeni fokozott érzékenységét, ezért egészségre ártalmas, szennyezett, belvizes területen nem szabad kialakítani az ellátást. A fokozottan zajterhelt forgalmas útvonal mellett, vagy egészségre ártalmas anyagot kibocsájtó üzemben, illetve annak közelében nem ajánlott létrehozni a munkahelyi bölcsődét.

A telepítésnél figyelembe kell venni, hogy a munkahelyi bölcsődének legyen saját, elkerített udvara udvarrésze. Amennyiben ez nem megoldható, akkor elfogadható a játszóudvar biztosítása a munkahely területén kívül, pl.: közterületen. A játszótéren a 3 év alattiak számára telepített szabványos eszközöknek is lenniük kell.

A munkahelyi bölcsődében a gyermekek napi gondozási ideje legalább 4, de legfeljebb 12 óra lehet. A sajátos nevelési igényű gyermek napi gondozási ideje 4 óránál kevesebb is lehet.

A fenntartó minden év február 15-éig tájékoztatja a szülőket a nyári nyitvatartási rendről. A nyári zárva tartás időtartamát a fenntartó legfeljebb 5 hétben határozhatja meg.

A munkahelyi bölcsőde fenntartója minden év április 30-áig tájékoztatást küld a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének azon harmadik életévüket betöltött gyermekekről, akiről a szülő egyetértésével megállapították, hogy óvodai nevelésre nem érett. (Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.) A települési önkormányzat jegyzője a tájékoztatást minden év május 15-éig megküldi a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kötelező felvételt biztosító óvoda vezetőjének. A lejelentett gyermek szülője mentesül a gyermek óvodai beiratásának kötelezettsége alól.

Ha a lejelentett gyermek ellátására vonatkozó megállapodás a bölcsődei nevelési év közben megszűnik, arról a munkahelyi bölcsőde fenntartója haladéktalanul tájékoztatja a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét.

2.2. A munkahelyi bölcsőde gyermeklétszáma

Egy munkahelyi bölcsődében legfeljebb 7gyermek nevelhető, gondozható, amennyiben a szolgáltatást nyújtó személy mellett 1 fő segítő személyt is alkalmaznak.

Ha a munkahelyi bölcsődében valamennyi gyermek betöltötte a 2. életévét, abban az esetben a csoport létszáma 8 fő lehet.

Ha sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátnak, akkor a csoport létszáma legfeljebb 5 fő lehet. Ha a nevelési év közben derül ki egy gyermekről, hogy sajátos nevelési igényű, akkor a jogszabályban megengedett csoport létszám a nevelési év végéig egy fővel túlléphető. Ha 2 vagy 3 sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, akkor a csoportlétszám legfeljebb 3 fő lehet.

2.3. A munkahelyi bölcsőde személyi feltételei

Munkahelyi bölcsődében szolgáltatást nyújtó személy munkakörben dolgozhat az, aki a jogszabályokban rögzített feltételeknek megfelel, vagyis nagykorú, cselekvőképes, büntetlen előéletű, a feltételek alapján alkalmas a napközbeni ellátás nyújtására, nem állnak fenn vele szemben kizáró körülmények és eredményesen elvégezte a jogszabályban előírt tanfolyamot. A munkahelyi bölcsődében munkát vállaló személyeknek egészségügyi nyilatkozattal és érvényes foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálattal kell rendelkeznie.

A munkahelyi bölcsődében a fenntartó döntése alapján a szolgáltatást nyújtó személy munkakör helyett kisgyermeknevelő munkakör is létesíthető. Ebben az esetben a munkakör betöltőjének nem kell elvégeznie a jogszabályban előírt tanfolyamot, hanem a kisgyermeknevelői munkakör betöltésének feltételeként jogszabályban meghatározott szakképesítések valamelyikével kell rendelkeznie, és meg kell felelnie az előző bekezdésben felsorolt kritériumoknak. Ha a munkahelyi bölcsődében kisgyermeknevelői munkakörben foglalkoztatott személy dolgozik, az illetőt működési nyilvántartásba kell venni és biztosítani kell számára a továbbképzési kötelezettség teljesítését.

A munkahelyi bölcsőde fenntartójának igazolnia kell, hogy hogy betegség vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a bölcsődei ellátást nyújtó személy helyettesítése megoldott olyan személlyel, aki megfelel a jogszabályban előírt feltételeknek. Helyettesként szociális gondozói díjban részesülő személy is alkalmazható.

A munkahelyi bölcsődében, amennyiben 5 gyermeknél több ellátása is történik, segítő munkakört is létesíteni kell, mely teljes vagy részmunkaidőben egyaránt betölthető. A segítő munkakört szociális gondozói díjban részesülő személy is elláthatja. A segítőre is vonatkoznak a szolgáltatást nyújtó személy munkakörénél (1. bekezdés) felsoroltak, tanfolyami végzettség kivételével.

A munkahelyi bölcsődében a bölcsődei ellátást nyújtó személynek háromévente legalább egy alkalommal részt kell vennie a módszertani szervezet által kijelölt képző által szervezett szakmai továbbképzésen, vagy sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó munkahelyi bölcsőde esetén speciális szakmai továbbképzésen.

2.4. A munkahelyi bölcsőde finanszírozása

A munkahelyi bölcsőde működéséhez költségvetési támogatás is igénybe vehető, melynek feltételeit és mértékét minden évben a központi költségvetési törvény tartalmaz. A finanszírozási rendszerbe történő befogadást a fenntartónak kérelmezni kell.

A központi költségvetési szervek esetén, így a kormányhivataloknak, a felsőoktatási intézményeknek és az egészségügyi intézményeknek is, **a működési költségét**, így a szociális, **gyermekjóléti** és gyermekvédelmi **tevékenységére vonatkozó költségvetési támogatást a központi költségvetési törvény külön, a költségvetési szerv felügyeletét, irányítását ellátó szerv fejezetében szükséges tervezni.** A kormányhivatal esetén a költségvetési törvény 1. számú mellékletének „XI. MINISZTERELNÖKSÉG” pontja, a felsőoktatási intézmények és az az egészségügyi intézmények esetén a költségvetési törvény 1. számú mellékletének „XX. EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA” pontja alapján. A költségvetési szervek működési költségeinek tervezését illetően **az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény rendelkezéseit kell irányadóként tekinteni.**

A munkahelyi bölcsődében biztosított napközbeni ellátásért a jogszabályi előírások szerint személyi térítési díjat kell fizetni a térítési díjra kötelezettek (szülőknek). Az intézményi térítési díj meghatározásának alapja a szolgáltatás önköltségszámítása. Az egy igénybe vevőre egy gondozási napra számított összeget csökkenteni kell a költségvetési támogatás egy napra eső összegével, így kapható meg az intézményi térítési díj. Általában a fenntartó ezzel azonos mértékben határozza meg a szülők által fizetendő személyi térítési díjat, azonban az intézményi térítési díj összegénél nem lehet magasabb. A jogszabály mentesíti a költségvetési támogatást nem igénylő fenntartót az intézményi térítési díj, illetve a személyi térítési díj összegére vonatkozó szabályok alkalmazása alól, így a fizetendő térítési díjat szabadon állapíthatja meg.

A foglalkoztató, mint fenntartó dönthet úgy, hogy a bölcsődei ellátást ingyenes juttatásként biztosítja dolgozóinak (a foglalkoztató számára ez előnyös, hiszen a bölcsődei ellátás adómentes), és dönthet úgy is, hogy az ellátásért a szülőknek személyi térítési díjat kell fizetniük. A személyi térítési díj összegét a foglalkoztató állapítja meg. A törvény szabályai szerint a bölcsődei személyi térítési díj összege - az étkezéssel együtt - nem haladhatja meg a család egy főre eső nettó jövedelmének a 50 %-át.

Az igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatási kötelezettség arra a munkahelyi bölcsődére terjed ki, amelyek a működéséhez a fenntartó költségvetési támogatást vesz igénybe. A nyilvántartást a szolgáltatások finanszírozásának ellenőrzése és a párhuzamos ellátások kiszűrése érdekében hozták létre, mely tartalmazza az adott napon, az adott szolgáltatást igénybevevők személyes adatait. Az igénybevevői nyilvántartásba történő adatszolgáltatásért a fenntartó felel. A jelentés elmulasztása esetén a vonatkozó ellátási napok után nem számolható el költségvetési támogatás.

A szociális ágazati portál online felületen a fenntartó évente két alkalommal köteles eleget tenni az alábbi jelentési kötelezettségeknek:

- a szolgáltatásban ellátott sajátos nevelési igényű gyermekek száma,
- az adott időpontban az üres férőhelyek száma,
- az intézményi térítési díj összege.

A munkahelyi bölcsőde fenntartója a jogszabályban rögzítetteknek megfelelően köteles a Központi Statisztikai Hivatal által kiküldött éves jelentési – kérdőív – kötelezettségnek eleget tenni, amennyiben ezt elmulasztja, a Központi Statisztikai Hivatal bírságot szabhat ki.

2.5. A szolgáltató és a szülő közötti megállapodás

Jogszály rendelkezik arról, hogy a szülő és a fenntartó, illetve a fenntartó által megbízott személy az ellátás megkezdésekor megállapodást köt, amely kötelező elemeként tartalmazza a következőket:

- az ellátás kezdetének időpontját;
- az ellátás időtartamát (határozott időtartam esetén a szerződés megszűnésének dátumát);
- az ellátás során nyújtott szolgáltatások módját, tartalmát;
- a térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályokat;
- az ellátás megszüntetésére vonatkozó szabályokat, a panasztételi lehetőségeket, a megszűnés módját;
- az ellátásban részesülő gyermek és törvényes képviselője személyazonosító adatait;
- a térítési díj fizetésére kötelezett személy nevét, lakcímét;
- a számlaadás kötelezettségét a befizetett térítési díjról;
- a kiegészítő szolgáltatások díját.

Amennyiben a munkahelyi bölcsődei szolgáltatást az igénybe vevő szülők eltérő időpontokban veszik igénybe, abban az esetben a jogszabály lehetővé teszi, hogy a szülőkkel kötött megállapodások száma túllépheti az engedélyezett férőhelyek számát. Azonban az azonos időben ellátott gyermekek száma egyetlen alkalommal és egyetlen napon sem haladhatja meg a munkahelyi bölcsőde szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett férőhelyszámát. A munkahelyi bölcsődei szolgáltatás lényeges jellemzőinek változását követi a szülővel kötött megállapodás megváltoztatása is. A módosítást a fenntartó köteles az engedélyező hatóságnak 15 napon belül bejelenteni.

2.6. A munkahelyi bölcsőde ellenőrzése

A működést engedélyező szerv legalább két évente helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrzi, hogy a munkahelyi bölcsőde a jogszabályban és a működési engedélyben foglaltaknak megfelelően működik-e. Az ellenőrzésbe szakértők is bevonhatók. Ha az ellenőrzésen a hatóság hiányosságokat vagy jogsértést tapasztal, felszólítja a fenntartót legalább 20 napos, de legfeljebb 4 hónapos határidő megjelölésével azok megszüntetésére és a jogszerű működés helyreállítására.

3. A munkahelyi bölcsőde működése

3.1. A munkahelyi bölcsőde létesítésének és működésének közegészségügyi feltételei, az egészségvédelem főbb szabályai

A munkahelyi bölcsőde olyan helyiségekben működhet, amelyek megfelelnek a jogszabályban előírt közegészségügyi feltételeknek, rendelkeznek a jogszabályban előírt szakhatósági engedélyekkel. Biztosítani kell a gyermekek által használt helyiségek balesetmentességét, a megfelelő szellőzést és fűtést, a természetes és a mesterséges megvilágítást, valamint a folyamatos, ivóvíz-minőségű hideg- és melegvíz ellátást.

Évente meszelní kell a konyhát, mosdót és ételmszerkamrát (ha releváns), ill. legalább 2 m magasságig mosható, fertőtleníthető falfelület esetén legalább két évente kell a festést elvégezni. A szobák és más belső helyiségek festését és/vagy tapétázását, illetve a nyílászárók festését szükség szerint, de legalább öt évente kell elvégezni.

A belső felszerelési és berendezési tárgyak könnyen *tisztíthatók és fertőtleníthetők* legyenek. Tisztításuk nedves, fertőtlenítős ruhával történjék. Járvány esetén a vonatkozó közegészségügyi szabályok szerint kell a takarítást végezni. A bölcsődében használatos mosható gyermekjátékokat szükség szerint naponta, akár többször is, folyó meleg vízzel le kell mosni. Hetente egyszer és járvány idején soron kívül fertőtleníteni kell. A fertőtlenített játékokat meleg folyó vízzel többször, alaposan le kell öblíteni.

A takarítás úgy szervezendő, hogy az a gyermekeket ne zavarja. Csak azokat a helyiségeket lehet nyitvatartási idő alatt takarítani, ahol gyermekek nem tartózkodnak. A takarítás nyitott ablaknál történjen. A csoportot étkezés után rendbe kell tenni, az ételmaradékot el kell távolítani. A padló tisztítása nedves, fertőtlenítő ruhával történjék. Más takarítóeszközt (vödör, felmosó illetve lemosó ruha) kell használni a csoportszobában, fürdőszobában, WC-ben, és mást a melegítőkonyhában. A takarítóeszközöket használat után ki kell mosni és tisztán, a tisztítószerekkel együtt kell elhelyezni, az erre kijelölt, zárt helyen, ahol a gyermekek nem férhetnek hozzá. A tisztító- és fertőtlenítőszereket a mindenkori közegészségügyi előírásoknak megfelelően kell alkalmazni.

A fertőző betegséget terjesztő vagy egyéb egészségügyi vonatkozásban káros rovarok és egyéb ízeltlábúak, valamint a rágcsálók ellen védekezni, elszaporodásuk megakadályozásáról és rendszeres irtásukról gondoskodni kell. A rovar-, és rágcsálóirtást mindig a nyitvatartási időn kívül kell elvégezni. Az irtás után alapos takarítás szükséges. Az irtásról a szülőket a szolgáltatás faliújságján tájékoztatni kell.

A gyógyszereket, veszélyes anyagokat, veszélyes készítményeket zártan kell tárolni. Az irritatív, veszélyes anyagok használatát a területileg illetékes hivatalhoz az arra szolgáló elektronikus rendszerben be kell jelenteni, és a nyilvántartásba vételhez kapcsolódó összeget meg kell fizetni. A felhasználásra kerülő veszélyes anyagok (pl.: fertőtlenítő szerek, mosogatógép tableta stb.) biztonsági adatlapját be kell szerezni, és a veszélyes anyagok tárolására szolgáló helyiségben, jól látható módon kell elhelyezni (pl.: falra felfüggesztett irattartó). Javasolt a biztonsági adatlapokból egy példányt az iratok között is tartani.

A gyermekek ruháit, ágyneműit, törülközőit, asztalterítőt közepesen szennyezettnek kell tekinteni, ennek megfelelő mosástechnikát kell alkalmazni. A kimosott textíliát szennyeződés és fertőződés mentes körülmények között kell tárolni. A dolgozók ruházatuk tisztántartásáról maguk gondoskodnak. Hetente 1x szükséges ágyneműt váltani, a gyermekek törülközőjét szükség szerint kell cserélni. A törülközők elhelyezése úgy történjen, hogy azok egymással ne érintkezzenek. Ugyanilyen módon kell megkülönböztetni a gyermekek fésűit, hajkeféit.

A szennyes pelenkát minden esetben fertőzöttnek kell tekinteni. Pólyázóra vagy földre helyezni nem lehet. Minden gyermek tisztázása után fertőtleníteni kell a pakolóasztalt. A fertőtlenítő oldatot vagy sprayt a pakolóasztal mellett kell elhelyezni, és előírás szerint cserélni. Az egyszer használatos pelenka zárt fóliaszákban a települési hulladékkal együtt kezelendő.

A közegészségügyi biztonság érdekében az ellátandó gyermek felvételekor meg kell győződni arról, hogy a gyermek megkapta életkora szerint előírt kötelező védőoltásokat. Erről legalább a gyermek felvétellel kapcsolatos dokumentumaiban feljegyzést kell tenni.

Ha a szolgáltatás igénybevételének ideje alatt a gyermek megbetegszik, akkor a beteg gyermeket az egészséges gyermekektől lehetőség szerint el kell különíteni és a szülőt azonnal értesíteni kell. Lázasan hazaadott, hányó vagy hasmenéses gyermeket a gyógyulást követően csak orvosi igazolás megléte esetén lehet ellátni. Antibiotikummal kezelt gyermek a munkahelyi bölcsődében nem gondozható. Nem gondozható munkahelyi bölcsődében a fertőző beteg gyermek mindaddig, amíg a házi gyermekorvos vagy a háziorvos nem igazolja, hogy ez az állapot nem áll fenn. Biztosítani kell a sürgősségi ellátáshoz szükséges elsősegélynyújtó felszerelést, melyet elérhető helyen, de a gyermekek által nem hozzáférhetően kell tartani.

A munkahelyi bölcsődében dolgozó személy köteles munkába lépése előtt egy Egészségügyi Nyilatkozatot aláírni arról, hogy nincs eltitkolt betegsége és részt vesz a foglalkozás-egészségügyi orvos által megjelölt vizsgálatokon, amelyek alapján alkalmassága elbírálható. A dolgozó köteles jelenteni a felettesének, ha egészségi állapotában a munkáját kedvezőtlenül befolyásoló változás (ismeretlen eredetű lázas megbetegedés, mások megbetegedését okozó bőrbetegség, hasmenés és heveny

gyomor-bélpanaszok) következik be, vagy vele közös háztartásban élő személynél hasmenéses megbetegedés fordul elő.

A munkahelyi bölcsőde teljes területén tilos a dohányzás.

3.2. A munkahelyi bölcsőde helyiségei és működésének tárgyi követelményei

A munkahelyi bölcsőde feladatainak ellátására csak száraz, világos, jól szellőztethető és fűthető épület alkalmas. A munkahelyi bölcsődében az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségeket úgy kell kialakítani, hogy azok megfeleljenek a gyermekek életkorának és ártalmaktól mentes, testi épséget nem veszélyeztető körülményeket biztosítsanak.

A munkahelyi bölcsődében a csoportszoba a szolgáltatás nyújtásával azonos időben más célra nem használható, hasznos alapterülete (bútorzat nélkül) gyermekenként legalább 3 m² kell, hogy legyen.

Amennyiben a helyi adottságok lehetővé teszik, a csoportszobához és a gyermeköltöztetőhöz közvetlenül kapcsolódjon a fürdőszoba.

Babakocsi tároló rész kialakítása is szükséges valahol az épületen belül. Gyermekekágyak, játékok és egyéb eszközök tárolására elegendő egy tároló helyiség. Építészeti adottságok függvényében folyosórészen vagy a gyermeköltöző elkülönített részén kialakított tárolási lehetőség is elfogadható. A munkahelyi bölcsődében dolgozók számára a felnőtt öltöző helyiség lehet közös az egyéb dolgozókkal.

A munkahelyi bölcsődei ellátáshoz szükséges, kötelezően biztosítandó helyiségek, eszközök és felszerelések jegyzékét (a továbbiakban: felszerelési jegyzék) a jogszabály tartalmazza. A felszerelési jegyzékben a jelen ellátási forma tekintetében meghatározott textíliát, bútorzatot, egyéb eszközöket és felszerelést, a játéktevékenység feltételeit, a szabadban való tartózkodás feltételeit kell biztosítani. A gyermekek ellátásához szükséges eszközöknek és felszereléseknek, jó minőségűeknek, fertőtleníthetőeknek és a gyermekek életkorához, testméretéhez igazodóaknak kell lenniük. Az eszközöket, felszereléseket az adott csoport létszámának figyelembevételével kell beszerezni. Az adott eszközökből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelenlévő gyermek igényét teljesíteni lehessen.

A munkahelyi bölcsőde esetében kötelező a melegítő konyha kialakítása, azonban külön mosoda kialakítása nem szükséges, de a mosás lehetőségét szükség esetén biztosítani kell.

A csoportszobák berendezésénél a gyermekek életkori sajátosságaiból adódó szükségleteket kell figyelembe venni. Egy csoport részére 8 db bölcsődei fektetőt, 2 db rácsos (maximum 8 cm-es rácsávolság) gyermekágyat, 1 db hempergőt, 2 db 4 személyes, állítható magasságú bölcsődei gyermek asztalt, 10 db állítható magasságú, támlanélküli bölcsődei gyermek széket (támlás szék is elfogadható, ha megfelel az életkori sajátosságoknak). A játékok elhelyezésére 4 db bölcsődében ajánlott nyitott játéktároló polcot ajánlott beszerezni. Nem kötelező, de a csecsemők étkezéséhez ajánlott a felnőtt asztal és szék biztosítása. A csoportszobában gyermekheverő, szivacs párnák alkalmasak a puhasarok, elkülönülésre alkalmas kuckók kialakítására. Nagyméretű játszószőnyeg elhelyezése szükséges, elsősorban a konstruáló játékok, mozgásos tevékenységek életkorra jellemző volta miatt. Több játéktevékenység a bölcsődei korosztálynál a szőnyegen ülve történik. A nyugodt alvás feltételeinek biztosításához, valamint az erős napfény árnyékolásához fényvédő függöny vagy roló elhelyezése indokolt.

A gyermek fürdőszobát legalább 1 kis vécével, 1 kiscsappal és 1 kismosdóval és 1 kisméretű káddal célszerű felszerelni. Szükséges berendezési tárgyak a pakolóasztal, ami lehet mobil is, 8 részes törölköző-, fésű-, pohártartó, a pelenkák, váltóruhák tárolására alkalmas fiókos szekrény vagy polc. Egy állótükör és a mosdókagylók fölé egy fekvő tükör is szükséges. A fürdőszoba felszereléséhez tartozik a zárható gyógyszertár szekrény.

A gyermeköltöztetőben a gyermekeknek külön-külön, elkülönített cipőtárolási lehetőséggel is rendelkező öltözőszekrényt kell biztosítani, továbbá 1 pelenkázó asztal, gyermeköltöző pad vagy szivacs, fogas és egy hirdetőtábla is szükséges.

A munkahelyi bölcsődében a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítéséhez kapcsolódóan kell különböző a textíliákat és az edényeket az étkezésekhez biztosítani. Kis és nagyméretű takaróból egyaránt 2-2 db, ágyneműhuzatból mindkét takaró mérethez 3-3 db, gyermektörölközőből 2 db, textilpelenkából 5 db szükséges gyermekenként. A gyermekedények kiválasztásánál a különböző étkezési formákat és gyermekek életkorát kell figyelembe venni.

A munkahelyi bölcsődének lehetőség szerint saját, elkerített udvarral, udvarrészsel kell rendelkeznie. A játszóudvar funkciója a gyermekek szabad levegőn történő játékához szükséges mozgástér biztosítása. Amennyiben ez a saját udvar vagy udvarrész rendelkezésre áll, úgy az udvaron homokozó (lehet mobil is), illetve használaton kívüli lefedéséhez szükséges háló, vízpermetező (lehet mobil is), fix és mobil mozgásfejlesztő eszközök biztosítása szükséges. A játszóudvaron is ügyelni kell a nap elleni védekezésre (árnyékot adó fák vagy napernyő biztosítása). Burkolt és füvesített felületeket egyaránt ki kell alakítani. A füvesített terület a szabad mozgástér biztosítására és a telepített játszószerkezetek elhelyezésére szolgál. 1 méter esési magasság felett ütéscsillapító talajt kell kialakítani. Az esetleges utcai zaj, por, gázszennyeződés és a szél szabad beáramlását a kerítés mellé 1-1,5 méter szélességben telepített cserjebokorral kell megakadályozni.

A kapukra a gyermekek számára elérhetetlen magasságban zárást biztosító reteszt kell felszerelni (gyermekzár). Amennyiben a munkahely területén bölcsődei játszóudvar/udvarrész nem alakítható ki, a gyermekek szabadban való mozgását, játékát más módon kell megoldani (körzeten belüli játszótér).

A munkahelyi bölcsőde játékkészletét úgy kell összeállítani, hogy a 20 hetes - 3 éves korosztály játéktevékenységi formáihoz egyaránt biztosítsa a feltételeket, és figyelni kell arra, hogy minden gyermeknek jusson azonos típusú játékeszköz. Alapjáték a baba, játszókendő, képeskönyv, mozgásfejlesztő eszközök és a labda.

A játékok elhelyezésénél biztosítani kell a gyermekek önálló választását. A gyermeki kompetenciakészítés erősítését szolgálja a jól látható, a gyermekek magasságában, nyitott polcokon történő elhelyezés. A játékok tematikus csoportosítása az állandó hely biztosítása, az összetartozó eszközök egy csoportba helyezése segíti az eligazodást, inspirálja a tevékenységet. A különböző játékfajtákat úgy kell elhelyezni, hogy a gyermekek ne zavarják egymás játékát, elegendő tér legyen számukra. A szoros felügyeletet igénylő játékokat úgy kell tárolni, hogy a gyermekek lássák, de ne érhék el azokat. A játékkészlet összeállításánál egészségügyi és pedagógiai szempontokat kell követni.

Egészségügyi szempontok:

- könnyen tisztítható, fertőtleníthető legyen;
- balesetet ne okozzon – ne legyen törött, ne legyen könnyen törhető, ne essen szét darabjaira;
- éles sarkai ne legyenek, ne lógjon hosszú zsinóron, ne legyen túl nehéz.

Pedagógiai szempontok:

- minden tevékenységformához legyenek megfelelő játékszerek (manipuláció, konstruálás, utánozó-, szerepjáték, mozgásfejlesztő játék, mesélés, képeskönyv nézegetés helyzeteihez eszköz és játék stb.);
- a játék színe, nagysága, formája keltse fel és tartsa ébren a gyermek érdeklődését;
- több fajta tevékenységre lehessen felhasználni;
- legyenek más nemzetek szokásait tükröző játékok;
- az élet első éveiben a kisfiúk is szívesen babáznak, a kislányok is szívesen szerelnek, autóznak, ezért a játékkészlet összeállításánál érdemes a gyermekek összlétszámával tervezni egy-egy játék mennyiségének a meghatározásánál;

Minden gyermekcsoportba javasoltak a következő szobai játékok:

- mozgásfejlesztő játékok (autó, dömper, motor, tricikli, bicikli, talicska stb.);
- konstruáló-, és építőjátékok;
- labda;
- babák, állatfigurák;
- utánczó- és szerepjáték kellékek (pl.: babaedények, takarók, babaruhák, orvosi táska, szerszámok, fodrász kellékek, boltos kellékek stb.);
- alkotó tevékenységek eszközei (ceruza, festék, zsírkréta, gyurma, gipsz kiöntő, különböző papírok, olló, ragasztó, színező, kreatív foglalkoztató stb.);
- finommozgást fejlesztő egyéb játékok (pl.: gyöngy, pötyi, mozaik stb.);
- gondolkodást, emlékezetet fejlesztő játékok (bébi logi, kirakó, képes lottó, dominó, kártya, memória játék, társas játékok);
- a korcsoportnak megfelelő képes-, mese- és ifjúsági könyvek.

Ha csecsemő is van a csoportban, számára javasolt játékok:

- játszókendő, üreges, egymásba rakható tárgyak (pl.: hordósr), csörgők, frottír labdák, rágókák, mászópárnák, úszógumik, műanyag és/vagy textil képeskönyvek, Montessori torony, építőkockák.

A kertben, szabad levegőn játszó gyermekeknek is szükségük van játékszerre, a homokozáshoz, pancsoláshoz, mozgáshoz, pl.: homokozó lapátokra, vödörökre, kis biciklikre, talicskákra, labdákra, úszójátékokra. A higiénés szempontok betartásával a szobai játékok is kivihetők a kertbe. A játékkészlet összeállításánál törekedni kell a sokféleségre, a gyermekek jó hangulatát és fejlődését az segíti elő leginkább, ha többféle tevékenységből, játékfajtából válogathatnak. Az egyes játékfajtákból célszerű olyan mennyiséget beszerezni, hogy egyidőben többen is tudjanak ugyanolyan játékkal játszani, ez a konfliktusok megelőzésének egyik lehetséges módja. A játékok kivitelezése legyen igényes és a csoportban való fokozott használat támasztotta követelményeknek is feleljen meg.

Amennyiben sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátnak a munkahelyi bölcsődében, a tárgyi feltételek alakításának fontos befolyásoló tényezője a gyermek fejlettsége, állapota mind a biztonságos körülmények alakítása, mind a fejlődési lehetőségek támogatása szempontjából.

4. A gyermekek nevelése-gondozása a munkahelyi bölcsődében

A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja keretet ad a magyarországi bölcsődékben folyó szakmai munkának, az Alapprogramhoz igazodás kötelezőségét jogszabály rögzíti. Az Alapprogram fejezetei valamennyi bölcsődei ellátási formára (bölcsödére, mini bölcsödére, családi bölcsödére, munkahelyi bölcsödére) vonatkoznak, az egyes formák sajátosságainak figyelembevételével.

4.1. A nevelés-gondozás elvi alapjai

Az Alapprogram a bölcsődei nevelés következő alapelveit rögzíti:

- 1) A család rendszerszemléletű megközelítése.
- 2) A koragyermekkorai intervenciók szemlélet befogadása.
- 3) A családi nevelés elsődleges tisztelete.
- 4) A kisgyermeki személyiség tisztelete.
- 5) A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe.
- 6) A biztonság és a stabilitás megteremtése.
- 7) Fokozatosság megvalósítása.
- 8) Egyéni bánásmód érvényesítése.
- 9) Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége.
- 10) A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása.

Az ellátást nyújtó személynek tisztában kell lennie a családi szocializáció elsődlegességével, a családi kötődések meghatározó szerepével. A családi nevelés értékeit, hagyományait tiszteletben tartva, erősítve kapcsolódik be a gyermek nevelésébe.

A kisgyermeknek egyszeri, megismételhetetlen individuusként kezelése az egyéni bánásmód alapja: az a nevelés lehet eredményes, melynek során a felnőtt tekintettel van a gyermek egyéni sajátosságaira, fejlődésének alakulására, pillanatnyi pszichés és fizikai állapotára, aktuális szükségleteire. A gyermek személyiségének tisztelete megkívánja, hogy mindezeket az ellátást nyújtó személy másokkal is (gyermektársak és azok szülei, helyettes) tartassa tiszteletben.

A kisgyermek számára (de a gyermekkor későbbi szakaszaiban, sőt, felnőttkorban is) alapvető a biztonság, a stabilitás megteremtése, amely a személyi és a tárgyi környezet állandóságát, a napirend folyamatosságát és kiszámíthatóságát, valamint a harmonikus légkört, a jó hangulatot jelenti. A környezethez és annak változásaihoz történő fokozatos hozzászoktatás lehetősége növeli a biztonságot, a stabilitást.

A munkahelyi bölcsődében az ellátást nyújtó személy személyiségének meghatározó szerepe van a gyermek fejlődésének alakulásában, az ellátás hatásrendszerének működtetésében. Fontos az empatikus, hiteles, elfogadó nevelői magatartás és a szakmai tudatosság, végig gondoltság. A nevelés alapja a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése. A nevelési módszerek közül előnyben részesítendő a megerősítés, az elismerés és a dicséret, a gyermek kompetenciaigényének erősítése. Nagy jelentőségük van a reális követelmények támasztásának, a gyermek biztonságát, fejlődését szolgáló szokás- és szabályrendszernek, a szokások gyermekekhez igazított ütemben történő, de következetes alakításának. Fontos a gyermek viselkedésének, fejlődésének figyelemmel kísérése, szokatlan jelenségek, problémák esetén a beavatkozás lehetőségének, szükségességének mérlegelése.

A gondozási helyzetek és a játék a gyermek személyes, szociális és kognitív kompetenciáinak alakulása szempontjából egyformán fontos élethelyzetek.

4.2. A nevelés-gondozás főbb kérdéskörei a munkahelyi bölcsődében

4.2.1. A családok támogatása, a szülői kompetencia erősítése

Alapja a szülők elsődleges szerepét elismerő együttműködés. Az ellátást nyújtó személy és a munkahelyi bölcsődébe járó gyermekek szülei között elengedhetetlen a kölcsönös tisztelet és bizalom, megbecsülésen alapuló partnerkapcsolat kialakulása a gyermekek jó közérzete és harmonikus fejlődése érdekében.

Az ellátást nyújtó személy a gyermek felügyelete, nevelése-gondozása során figyelembe veszi az otthon kialakult szokásokat, a jellegzetes reakciókat, a gyermek érdeklődését. Elismeri a szülő elsődleges szerepét és befolyását a gyermek fejlődésére. A szülő kívánságainak megfelelően jár el, ha az nem szorítja háttérbe a többi gyermek érdekét és nem ellenkezik az ellátást nyújtó személy szakmai tudásával, meggyőződésével és szakmai módszertani elvekkel. Az ellátást nyújtó személy törekedjen a szülői szerepek, kompetenciák erősítésére. A szülővel való kapcsolattartás konkrét formái lehetnek: a szülővel történő fokozatos beszoktatás, a mindennapi személyes beszélgetések, szülőcsoportos beszélgetések, egyéni beszélgetések aktuális kérdésekről, problémákról. Az ellátást nyújtó személy tegye láthatóvá az ellátást a szülő számára, támogassa a szülő kompetenciahatárokon belüli bevonódását.

4.2.2. A gyermekek beszoktatása, beilleszkedése a munkahelyi bölcsődébe

A munkahelyi bölcsődébe beíratott kisgyermek számára biztosítani kell a szülővel együtt történő fokozatos beszoktatás lehetőségét. Sok kisgyermek számára komoly lelki megrázkódtatást jelent, ha édesanyjától hosszabb-rövidebb időre el kell válnia. A szülő legyen ott vele, együtt ismerkedjen az új hellyel, a gyermekekkel és az ellátó személlyel. Meséljen sokat el a gyermek addigi életéről, szokásairól. Mondja el, hogyan és mit szeret enni, hogyan és mivel szokott elaludni, mivel szeret játszani, mit tud

már egyedül elvégezni. Mutassa meg a szülő, hogyan pelenkázza be gyermekét, hogyan eteti, hogyan altatja.

„Beszokottnak” akkor tekinthető egy gyermek, ha már hevesebb, vagy hosszabb ideig tartó sírás nélkül válik el a szüleitől. Napközben jókedvűen játszik, jó étvágyal eszik, elfogadja társai és az ellátó személy közeledését.

4.2.3. A gyermekek napirendje

Az ellátást nyújtó személy úgy szervezze meg a napi tevékenységét, hogy az igazodjék a gyermekek igényeihez, szükségleteihez, ami megteremti a biztonságot, a kiszámíthatóságot, az aktivitást és az önállósodást. Ugyanakkor legyen kellően rugalmas, hogy lehetőséget adjon a változó igények, az alkalmi lehetőségek kihasználására. Várakozás, zavar és sürgetés nélkül biztosítson átmenetet az egyes tevékenységek között. A gyerekek szeretik, ha az egyes tevékenységek (étkezés, az ebéd utáni pihenő, a mese, a játék, tanulás) megközelíthetően azonos időben van minden nap.

4.2.4. Alvás, pihenés

A gyermekeknek életkoruk és egyéni igényeik szerint van szükségük a pihenésre. A gyermekeknek biztosítson az ellátást nyújtó személy külön fekhelyet és igény szerint délelőtti, délutáni alvási lehetőséget. A kicsik mély, a biztonságosan járn tudó gyermekek heverőszerű ágyakban aludjanak. Az ágyak egymástól karnyújtásnyira legyenek, hogy a gyermekek ne zavarják egymást a pihenésben. Ezáltal csökken a légzőszervi megbetegedések terjedése is. Ha mód van rá, a gyermekek – 5°C-ig aludjanak kint a szabad levegőn, megfelelő ruházatba felöltöztetve.

4.2.5. Étkezés

A nyugodt, jó hangulatú étkezés az egészséges életmód alakulásának fontos feltétele, a szociális kapcsolatok alakulásának fontos színtere. A gyermekek táplálása is mindig az életkori sajátosságaiknak és egyéni igényeiknek megfelelően történjen (erről bővebben ld. a jelen Tájékoztató *„Étkeztetés a munkahelyi bölcsődében”* c. fejezetét). A napirend tegye lehetővé, hogy minden gyermek nyugodt körülmények között étkezhessen. Az étkezés előkészítésében, a terítésben, a tálalásban a gyermek korának megfelelően részt vehet, ha ehhez kedvet érez. Ha a csecsemőt ölben eteti az ellátást nyújtó személy, a gyermek keze, karja szabadon mozoghasson. Fekve etetni, itatni soha nem szabad a gyermeket. A nagyobb gyermekek már kis csoportokban ülhetnek az asztalhoz, ha már egyedül le tudnak ülni, illetve fel tudnak állni és az ételadagjuk nagy részét önállóan el tudják fogyasztani. Új ételek, ízek bevezetésénél először mindig csak egy kanálnyi kóstolót kapjon a gyermek, csak akkor adjon a felnőtt többet az ételből, ha a gyermek szívesen fogadja azt. Az ételből minden gyermek egyéni étvágyának megfelelő mennyiséget kapjon. Soha ne legyen kötelező egyetlen kanállal sem többet fogyasztani a kívántnál. Fokozza a gyermekek étvágyát, ha nem sürgetik őket, és az étkezések jó hangulatban zajlanak. Az étkezés közben szerzett tapasztalatok a gyermek tudását gyarapítják. Fokozatosan kialakulnak – a felnőtt példa hatására – az egészséges és higiénés táplálkozási szokások. Az ellátást nyújtó személy mintanyújtással, szoktatással, megerősítéssel, támogatással segíti ezt a folyamatot, melyben lényeges az esztétikus étel, terítés és tálalás is. Minden gyermeknek megfelelő méretű terítéke legyen. Tiszteletben kell tartani a vallási vagy nemzetiségi okokból fakadó étkezési szokásokat is. Az egészségügyi okokból előírt diéta, egyéni étrend betartása minden esetben kötelező.

4.2.6. Gondozás

A gondozás és a nevelés elválaszthatatlan egységet alkotnak, a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik. A gondozás intim kommunikációs helyzet a felnőtt és a kisgyermek között. Az ellátást nyújtó személy törekedjen arra, hogy a gyermek számára a gondozás örömteli legyen. Ezt a gyermek ismerete, a gyermek igényeihez igazodás, a csak rá figyelés alapozza meg. A gondozás helyzetei nagymértékben befolyásolják a gyermek énképének alakulását. A gyermekről való gondoskodással párhuzamosan a gyermek igényei szerinti önállósodás támogatása is fontos. Az ellátást nyújtó személy legyen tekintettel arra, hogy a kisgyermek az egyes területeken nagyon különböző ütemben önállósodnak, és a

megszerezett önállóságukat nem minden esetben érvényesítik szívesen. A kisgyermeknek szüksége van a folyamatos megerősítésre, a róla szóló pozitív visszajelzésekre.

4.2.7. A játék

A gyermek természetes életformája, központi tevékenysége és legfőbb öröme, egyben a tapasztalatszerzés, a tág értelemben vett tanulás legfőbb színtere a játék. A játék segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az értelmi, az érzelmi és a szociális fejlődést.

Az ellátást nyújtó személy a gyermek játékát elsősorban a megfelelő hely, idő, légkör és eszköz biztosításával tudja segíteni. Az ellátást nyújtó személy követve a gyermekek kezdeményezéseit, magatartásával, javaslataival, információival támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban, ötleteivel színesíti azt. Közben sokat beszélget a gyermekekkel, gyakorta tesz fel kérdéseket, melyek szélesítik gondolkörüket, figyelmüket környezetük és tevékenységeik jellemzőire irányítják. Az ellátást nyújtó személy a játéktérületek kialakításánál figyel arra, hogy legyen lehetőség aktív és csendes játékokra, pihenésre, piszkolással járó tevékenységek (festés, vizezés) végzésére és aktív mozgásra. A játékoknak állandó helyük van, ez ösztönzi a gyermekeket az önállóságra és rendszeretetre. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a gyermek számára. Az ellátást nyújtó személy pozitív példát mutat a társkapcsolatokra. Megértő, kedves és őszinte, de elfogadja azt is, ha valaki dühös, szomorú, csalódott. A gyermekek fejlettségi szintjének megfelelően világos és egyszerű szabályokat állít fel, probléma megoldási javaslatokat tesz. Mindezzel segíti, hogy a gyermekek jól érezzék magukat egymás társaságában és szociális képességeik fejlődjenek.

A játéktevékenységen belül nagy jelentősége van az adott korosztály érdeklődésének megfelelő művészeti tevékenységeknek (mondóka, ének-zene, mese, vers, báb, rajzolás, festés stb.). Az alkotó tevékenységek esetében az örömforrás maga a tevékenység, az érzelmek kifejezése, a szándékok megvalósítása. Az ellátást nyújtó személy a tárgyi feltételek biztosításával, az egyes technikák és az eszközhasználat megmutatásával, a gyermek igényeihez igazodó technikai segítségnyújtással segítheti elő az alkotókedv fennmaradását. A gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a felnőtt megerősíti a gyermek alkotótevékenységek iránti érdeklődésének fennmaradását.

A gyermekek egészséges fejlődéséhez a gyermekkor minden egyes szakaszában nélkülözhetetlen a lehetőség szerint szabad levegőn történő mozgás is. A mozgás a játék egyik formája, melyhez folyamatosan lehetőséget és változatos eszközöket kell biztosítani.

4.2.8. A tanulás

A bölcsődei nevelésben a szó legtágabb értelmében vett tanulási, tapasztalatszerzési lehetőség minden egyes helyzetben adott, legyen szó játékról vagy gondozásról. Ezekben a helyzetekben a gyermek természetes kíváncsiságát erősítve, a gyermek számára élményt jelentő tevékenységek és tartalmak kínálásával, a tapasztalatok feldolgozásában nyújtott segítséggel, az érdeklődést kielégítő és fenntartó élményt adó kommunikációval az ellátást nyújtó felnőtt jól segíti a gyermekek tanulását. A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapítás kerülendő.

4.3. Az ellátást nyújtó személy feladatai sajátos nevelési igényű gyermek ellátása esetén

Sajátos nevelési igényű gyermek ellátása esetén az ellátás kezdetétől számított legalább három hónap elteltével a jogszabályban rögzített résztvevők értékelik a gyermek beilleszkedését, és döntést hoznak a további ellátás lehetőségéről. Az ún. „próbaidőre” azért van szükség, mert a sajátos nevelési igényű gyermekek az esetek többségében nehezebben alkalmazkodnak az új személyekhez, körülményekhez, napirendhez. A szolgáltatást nyújtó személynek is hosszabb időre van szüksége, hogy a gyermek szokásait, speciális igényeit megismerje, gondozásának, nevelésének sajátosságait megtanulja a szülőtől, valamint a gyermek fejlesztését végző gyógypedagógustól. A rendelkezésre álló idő alatt a gyermekcsoport és az adott gyermek egymásra való hatása is megfigyelhető, ez az inkluzív nevelés lehetőségének mérlegelése szempontjából fontos. A család- és a gyermekjóléti központ

szakemberének véleménye abban az esetben lehet nagy jelentőségű, ha a gyermek családi körülményeit is szükséges vizsgálni a napközbeni ellátás igénybevételének szempontjából.

Három év alatti gyermekek esetében a korai fejlesztést, gondozást az arra kijelölt pedagógiai szakszolgálat végzi. A gyermek terápiás ellátása, valamint a szülők és a szolgáltatást nyújtók, kisgyermeknevelők tanácsadásban való részesítése a gyermek korai fejlesztését ellátó pedagógiai szakszolgálatban történik. Nem kizárt azonban, hogy a megfelelő feltételek rendelkezésre állása esetén mindezek a tevékenységek a szolgáltatás helyszínén valósuljanak meg a pedagógiai szakszolgálat által biztosított szakember személyében.

A munkahelyi bölcsődében dolgozó szolgáltatást nyújtónak feladata, hogy a sajátos nevelés igényű gyermek napközbeni ellátását a gyermek speciális igényeinek figyelembevételével végezze. Ebben segítségére vannak a speciális felkészültségű szakember útmutatásai.

A sajátos nevelési igényű gyermek terápiás ellátását, illetve korai fejlesztését, gondozását csak megfelelő szakképzettséggel rendelkező szakember végezheti. Az ő feladata, hogy azokat az elemeket, amelyek a gondozási, nevelési folyamatba beágyazhatók, megtanítsa a gondozást végző személynek és a szülőknek is. A gondozást végző személy a napirendbe illesztve egyéni vagy csoportos foglalkoztatást végezhet a fejlesztést végző szakember iránymutatásai alapján. A nevelés, gondozás folyamatába beépíti az elsajátított módszereket, használja a speciális eszközöket. A speciális eszközök, módszerek minden esetben a gyermek problémájától függenek. Látássérült gyermek esetén pl. a gondozást végző személynek meg kell tanulnia, hogy a gyermek milyen felületeket lát jobban (sötétebbeket vagy világosabbakat), és a gondozási területet ehhez igazodva kell kialakítani (szükség lehet speciális megvilágításra, valamint a gyermek látásélességének megfelelő tárgyakra). A mozgásterapeuta olyan eljárásokra tanítja meg a gondozást végző személyt, amellyel az elősegítheti a gyermek mozgásállapotának javulását stb.

A gondozást végző személy feladata, hogy a fogyatékoság típusától és mértékétől függetlenül elősegítse a minél sokrétűbb mozgásos tapasztalatszerzés lehetőségét az önkiszolgálás, az önállóság mértékének növekedését, a megfelelő motiváció fenntartását. Ennek érdekében ki kell használni a természetes élethelyzetek adta lehetőségeket (játék, étkezés, tisztálkodás stb.).

A speciális eljárások, nevelési, gondozási, feladatok megoldása jórészt a sajátos nevelési igényű gyermek szüleitől tanulható meg. Fontos és megjegyzendő, hogy az egyik gyermek esetében sikeresen alkalmazott eljárás más, hasonló problémával küzdő gyermek esetén sem okvetlenül alkalmazható sikerrel, így kipróbálása nem javasolt (hatása még akár a kívánttal ellentétes is lehet). A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében még nagyobb hangsúlyt kap az egyéni bánásmód, a differenciálás, az adott gyermek sajátosságaihoz és igényeihez leginkább illeszkedő saját út megtalálása.

Az intézmények, szolgáltatók együttműködése jogszabályban rögzített feladat, amennyiben sajátos nevelési igényű gyermek ellátása is történik. A gyermek szakértői bizottsági vizsgálatára csak a szülő, törvényes képviselő beleegyezésével kerülhet sor.

5. Étkeztetés a munkahelyi bölcsődében

5.1. Általános szabályok

A munkahelyi bölcsődében a korszerű csecsemő- és kisgyermek táplálási elveket kell figyelembe venni úgy, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű;
- biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő;
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

Munkahelyi bölcsődében a gyermekek életkorának és élettani szükségleteinek megfelelő étkeztetést kell biztosítani. A munkahelyi bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézt kapnak. Az étrendnek változatosság, idényszerűség, ízében való összehangoltság, önálló étkezésre nevelés szempontjából is megfelelőnek kell lennie. Az étkezések között a szükséges folyadék biztosítására ivóvizet vagy baba ásványvizet kell adni.

Az ételmezés megoldható úgy, hogy a saját főzőkonyha működtetésével, a már működő főzőkonyhán belül, vagy kiszállítással. Amennyiben ezek a lehetőségek nem biztosíthatók, abban az esetben a főétkeztést (ebéd) a szülő biztosítja jól zárható dobozban, névvel, dátummal ellátva, melyet a felhasználásig külön erre a célra kijelölt hűtőszekrényben tárolnak a melegítő konyhán. Fogyasztás előtt az otthonról hozott ételt szükség szerint melegítik és tálalják a gyermekek számára. Az otthonról hozott ételt másnapig eltenni tilos. A három kísétkézt (reggeli, tízórai, uzsonna) minden esetben a munkahelyi bölcsőde szerzi be és biztosítja. Saját főzőkonyha estében az étrendet ételmezésvezető állítja össze és felügyeli az ételek, az étlap elkészítését. Diétás étrendet és diétás étlapot kizárólag dietetikus szakképesítéssel rendelkező szakember tervezhet, diétás étlapot pedig ilyen szakember felügyeletével lehet összeállítani. Amennyiben nem működtet saját konyhát, melegítő konyhát kell kialakítani. A melegítő konyhán belül tároló-mosogató biztosítása, valamint külön ételhulladék tároló kialakítása szükséges. A melegítő konyhán az ételekhez só, illetve cukor nem adható. Ha az étkezéseket közszolgáltató biztosítja, akkor a teljes felelősség az ételmezésért őt terheli. Amennyiben a szülők biztosítják az étkezést, úgy a felelősség az ételek minőségéért, szavatosságáért, összetételéért a szülőé.

5.2. Étrendtervezés, ajánlott élelmiszerek

Az étrend tervezésének fontosabb szempontjai:

- a korosztályos ételmezés általános elveihez igazodás, ezen belül figyelembe vehető a gyermekek ízlése;
- csípős, erősen fűszeres, vagy a nyálkahártyát irritáló étel nem adható;
- a változatosság érdekében az egymást követő kétszer 10 ételmezési nap vonatkozásában egy ételsor lehetőleg csak egyszer forduljon elő;
- állati eredetű fehérjét minden főétkezésnek és az egyik kísétkéztnek is tartalmaznia kell;
- a receptúrák kidolgozásában, az étrend összeállításában, az ételek elkészítésében a mindenkor hatályos nyersanyagkiszabati útmutatóban leírtak az irányadók.

A tejtermékekre vonatkozó ajánlás szerint az 1-3 éves korosztály számára 2,8 %-os vagy 3,6 %-os zsírtartalmú tejet kell biztosítani. Az italként kínált tej cukrozása nem megengedett. Tejfől kizárólag ételkészítéshez használható fel. Napi egyszeri étkezés szolgáltatása esetén ízesített tejkészítmény nem adható. Az ízesített tejkészítmények további cukrozása nem megengedett.

Édesség – a legalább 1/3 rész gyümölcsöt vagy 1/3 rész tejet vagy tejterméket tartalmazóakat kivéve – önálló fő- vagy kísétkézként nem adható.

Folyadékpótlásra az ivóvízen kívül ásványvíz, világosan főzött (1,5 l vízhez 1 tea filter vagy 2 gramm teafű) és az előírásoknak megfelelően ízesített tea adható.

A gyermekétkeztetésben kerülendő élelmiszerek, élelmiszercsoportok:

- ételpor, leveskocka, sót tartalmazó ételízesítő;
- 30 %-nál magasabb zsírtartalmú hús;
- 20 % feletti zsírtartalmú húskészítmény;
- szénsavas vagy cukrozott üdítő, szörp;
- hozzáadott cukrot tartalmazó vagy 50 % alatti gyümölcstartalmú gyümölcslevek;
- sertés, baromfi zsír;
- 12 %-nál magasabb zsírtartalmú tejföl.

5.3. A korosztályos ételmezés általános elvei

5.3.1. Csecsemők ételmezése

A csecsemők ételmezésénél alapvető követelmény a szülő és a gyermekorvos egyeztetése. Az élet első hónapjában a gyermek igényeit csak az anyatej elégíti ki optimálisan. Az anyatej nemcsak összetételében, hanem kalóriatartalmában is biztosítja a fejlődés táplálék-élettani feltételeit. Az anyatejes táplálásnak köszönhetően bizonyos betegségek ritkábban alakulnak ki az élet későbbi szakaszaiban (cukorbetegség, bizonyos allergiás megbetegedések), és az is kimutatható, hogy a szoptatott csecsemők fejlődése is optimálisabb.

Egy éven aluli gyermekek ellátása esetén a csecsemőételek, tápszerek elkészítéséhez a konyhán belül elkülönített részt kell biztosítani.

A csecsemőételek készítésére és a csecsemők táplálására szolgáló edényzetet más ételek főzésére és tárolására használni nem szabad, ezeket egymástól és a többi eszköztől elkülönítetten kell mosogatni és tárolni. Minden csecsemőnek külön étkezészetet, kanalat és cumisüveget kell biztosítani. A cumisüveget és a cumit naponta ki kell főzni 10 percen át forrásban lévő vízben.

Csecsemőnek csak frissen készített étel, tápszer, ill. felbontás után azonnal felhasználásra kerülő bébiétel adható. A tápszert száraz, szellős helyen kell tárolni. Nyers tojást, nyers májat tartalmazó étel csecsemőnek, kisgyermeknek nem adható.

5.4. Kisgyermek ételmezése

Az 1-3 éves gyermekek táplálásánál törekedni kell a változatosságra, arra, hogy a gyermek az ételek széles skáláját megismerje.

A fogzás megindulása után már a csecsemőt is rágásra kell készíteni. Darabos ételt a rágófogak kibújása után kezdünk adagolni, – eleinte egy-egy falatot az étkezés elején a főzelékben. Ha már zárt fogsora van a gyermeknek (16 foga van), akkor ugyanígy cseréljük fel a darált húst apró kockára vágottra, ám a darabos gyümölcsöt csak akkor adjuk, ha a gyermek biztosan meg tudja rágni és a félrenyelés veszélye nélkül le tudja nyelni.

Az étkezés befejezéséig üljön az asztalnál a kisgyermek, ne engedjük, hogy szaladgáljon étkezés közben, mert félrenyelhet. Ne hagyjuk az étkező gyermeket magára. Az étkezés biztonságához hozzátartozik az is, hogy a kisgyermek számára ne legyenek elérhetőek a veszélyes ételek (dió, mogyoró, kukorica, szőlő, szeder, cseresznye, cukorka, nyers és kemény gyümölcs vagy zöldségdarab).

5.5. Étkezéshigiéniai előírások

5.5.1. Általános szabályok

Az elkészült ételt 2 órán belül el kell fogyasztani, a meleg ételt tálalásig legalább 63 °C hőmérsékleten kell tárolni. A hőmérséklet ellenőrzésére maghőmérő használata ajánlott.

Közétkeztetést végző konyháról történő ételszállítás vagy egyadagos kiserelésben történő ételszállítás esetén a tálalás előtti hőkezelést nem szabad a szállító edényben végezni, az ételt az átvétel után a szállítóedényből azonnal saját edénybe kell átönteni, tálalás előtt a forralásnak megfelelő hőmérsékletűre átforrósítani. A szállításnál be kell tartani a vonatkozó jogszabályi előírásokat.

5.5.2. A mosogatás szabályai

A mosogatáshoz legalább kétmedencés, hideg-melegvizű mosogató szükséges. A medencéket minden használat után fertőtleníteni kell.

A főző- és a tálalóedények mosogatását két fázisban, az alábbiak szerint kell végezni:

I. fázis: zsírolás és fertőtlenítés kombinált hatású szerrel,

II. fázis: öblítés, folyó vízzel.

Az edényeket csepegtetőtálcán kell elszáritani, törölgetni tilos.

Gépi mosogatás esetén 60 °C-on kell a mosogatást végezni az erre a célra engedélyezett szerekkel. Mosogatógép alkalmazása esetén is szükséges a kétmedencés mosogató biztosítása.

Az ételmaradékok részére a konyhán belül zárt, fedővel ellátott gyűjtőedényt kell biztosítani. Ennek folyamatos ürítéséről, rendszeres tisztításáról és fertőtlenítéséről gondoskodni kell.

5.5.3. Személyzetre vonatkozó előírások

Az ételkészítéssel foglalkozó személynek a főzés megkezdésétől a tálalás befejezéséig javasolt tiszta hajvédőt viselnie.

A munka kezdetekor és közben is minden olyan esetben, amikor a kéz szennyeződhetett, kezet kell mosnia / fertőtlenítenie. A mosdóhoz szappant (folyékony is lehet), körömkefét és tiszta törülközőt, valamint a gyermekek által el nem érhető helyen kézfertőtlenítőt kell kihelyezni.

6. Dokumentáció a munkahelyi bölcsődében

A munkahelyi bölcsőde alapdokumentumai, amelyek egyben kötelezőek is a működést engedélyező, a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzésről szóló határozat, a szakmai program és a házirend.

A munkahelyi bölcsődében vezetett dokumentáció célja a gyermekek gondozása-nevelése szakmai munkájának segítése, a tevékenység jogszabályoknak megfelelő végzése. A kialakított dokumentumok és a gyermekek ellátásával kapcsolatban rögzítésre kerülő adatok kezelése, nyilvántartások készítése a gyermekvédelmi törvény és végrehajtásáról szóló rendeletek adatkezeléssel kapcsolatos szabályai, egyebekben a személyiségi jogok és a személyes adatok védelméről rendelkező jogszabályok betartásával történik.

Ha a munkahelyi bölcsődében sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátnak, a szolgáltatást nyújtó dokumentációs feladatai nem változnak, csak némiképpen kibővülnek. Ebben az esetben ugyanis minden olyan eseménynek, történésnek, gyermeki reakciónak jelentősége lehet, amit tipikusan fejlődő gyermek esetén természetesnek vesz a környezet. Az eseménynaplóban minden újat, szokatlant, rendkívülit be kell jegyezni (korábban nem tapasztalt gyermeki reakciók, új szavak, új mozgásformák megjelenése, apróbb sérülések stb.). Ezek a gyermek fejlődése, további fejlesztése szempontjából fontos információk lehetnek a szülők számára.

Személyzeti dokumentumok: képesítést igazoló dokumentumok, tanúsítvány a vonatkozó rendelet szerinti felkészítő tanfolyam elvégzéséről, munkakörbe sorolás esetén a szakképzettséget igazoló dokumentum hiteles másolata, erkölcsi bizonyítvány másolata, a Gyvt. 15. §. (8) bekezdés szerinti nyilatkozat, „Egészségügyi Nyilatkozat és vizsgálati adatok” című dokumentum, a munkaköri szakmai, illetve személyi higiénés alkalmassági orvosi vizsgálatról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI.24.) NM rendeletben foglaltaknak megfelelően évente alkalmassági vizsgálaton kell részt venni.

Foglalkoztatásra vonatkozó dokumentumok: munkaviszony – munkaszerződés, munkaköri leírás, helyettesítő személy szándéknyilatkozata, tényleges helyettesítés teljesítésekor a helyettesítésre kötött szerződés, munkaszerződés vagy szociális gondozói jogviszony, ténylegesen foglalkoztatott állandó segítő munkaszerződése, megállapodása, munkaköri leírása.

A felvételi eljárás dokumentumai: felvételi adatlap vagy kérelem – az ellátás igénybe vétele önkéntes, az ellátást igénylő kérelmére indul, a jogszabályokban előírt tájékoztatás megtörténtének, valamint a

tájékoztatási kötelezettség vállalásának írásbeli dokumentálása, mely a megállapodás részét képezi. Orvosi igazolás, hogy a gyermek közösségbe mehet: betegséget követően.

A tevékenység nyilvántartása:

Költségvetési támogatás igénybevétele esetén:

- az intézményi térítési díj megállapításának és változásának dokumentálása,
- a személyi térítési díj megállapításához jövedelemnyilatkozat nyomtatvány kitöltése,
- a személyi térítési díj fizetésének nyilvántartása,
- az ellátást igénybevevőkről szóló napi jelenlét vezetése 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet 2. számú melléklet.

Megállapodás a szolgáltatás igénybevételéről

Az ellátottak adatainak nyilvántartása (a felvételt nyert gyermekek összesített nyilvántartása), mely az alábbi adatokat tartalmazza:

- a gyermek, a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve tartásra köteles személy személyazonosító adatait és a gyermek társadalombiztosítási azonosító jelét,
- nem magyar állampolgár esetében a Magyarországon tartózkodás jogcímét, hozzátartozó esetén a rokon kapcsolatot,
- a jogosultsági feltételekre és az azokban bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokat (megállapodás időtartamát, kezdő és befejezés dátumát),
- az ellátással kapcsolatos döntéseket,
- a jogosultság és a térítési díj megállapításához szükséges jövedelmi adatokat (amennyiben a személyi térítési díj az ellátott családjában az 1 főre jutó nettó jövedelem alapján került megállapításra).

A munkahelyi bölcsőde működésével kapcsolatos ellenőrzések, beszámolók, valamint panaszok, észrevételek és kezelésük dokumentumai:

Egyéb kötelező nyilvántartások, adatszolgáltatások:

- amennyiben a munkahelyi bölcsőde működtetéséhez a fenntartó költségvetési támogatást vesz igénybe, abban az esetben napi jelentési kötelezettsége van,
- kötelező a központi Statisztikai Hivatal felé éves jelentést kell benyújtani az ellátásban részesülőkről az OSAP kérdőív a hivatal honlapján elérhető.

7. A munkahelyi bölcsőde gyermekvédelmi jelzőrendszeri feladatai

A törvényi előírások értelmében a gyermeki jogok védelme a gyermekek ellátását biztosító minden személyre kötelezettséget ró. Ennek értelmében minden szolgáltató, szolgáltatásban dolgozó feladata és kötelezettsége a gyermekek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésének figyelemmel kísérése, elősegítése, s amennyiben e téren veszélyeztetettséget észlelnek, a gyermek támogatása, megsegítése érdekében történő beavatkozás. Amennyiben a saját hatáskörükben nyújtott segítő beavatkozás nem elégséges, nem idéz elő pozitív változást a gyermek helyzetében, kötelesek jelzéssel élni a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

8. A munkahelyi bölcsőde létesítését és működését szabályozó jogszabályok jegyzéke

- *1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról*
- *1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról*
- *257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról*
- *369/2013. (X.24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről*
- *15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről*

A tájékoztató alapjául szolgáló szakmai anyag a
Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft.
EFOP-3.1.1-14-2015-00001 sz.
Kisgyermekkorai nevelés támogatása c. kiemelt projekt keretében készült

EFOP-3.1.1-14-2015-00001 kiemelt projekt

Családbarát Ország Nonprofit Közhasznú Kft.
Székhely: 1134 Budapest, Tüzér u. 33-35.
Levelezési cím: 1134 Budapest, Tüzér u. 33-35.

E-mail: efop311info@csbo.hu

Honlap: www.efop311.hu